

Ceny

- **Prudký pokles cen zemědělských výrobců** Po předchozím dvouletém meziročním růstu cen zemědělských výrobců došlo v letošním 1. pololetí k jejich výraznému poklesu. Ceny zemědělských výrobců byly meziročně nižší v 1. pololetí 2009 o 28,6 %, z toho ve 2. čtvrtletí o 29,5 %. Podstatně větší vliv na tento pokles mělo snížení cen v rostlinné výrobě (o 36,3 %) než cen v živočišné výrobě (o 17,7 %). Výrazně se meziročně změnila parita mezi pohybem cen rostlinné a živočišné výroby, což dokazuje i rozdíl mezi loňským růstem a letošním poklesem cen rostlinných výrobků, který je více než dvojnásobně větší než rozdíl ve změnách cen živočišných výrobků. Velice diferencovaně, a to i v čase, se měnily cenové hladiny jednotlivých komodit. Z rostlinných výrobků byly značně nižší ceny obilovin, ze živočišných výrobků výrazně klesly ceny mléka.
- **Výrazný růst cen elektřiny, plynu a páry** Ceny průmyslových výrobců se meziročně snížily v 1. pololetí 2009 o 2,4 %, z toho více ve 2. čtvrtletí (o 3,6 %). Zatímco v obou čtvrtletích ceny výrobků zpracovatelského průmyslu klesaly, ceny elektřiny, plynu a páry rostly, což mělo negativní vliv na výrobní náklady většiny oborů zpracovatelského průmyslu. Z výrobků zpracovatelského průmyslu v 1. pololetí nejvíce klesly ceny koku a rafinovaných ropných výrobků (o 36,3 %) s negativním vlivem 2,4 p. b. na úhrnnou cenovou hladinu průmyslových výrobců. Negativní vliv (0,7 p. b.) mělo snížení cen potravinářských výrobků, nápojů a tabáku o 3,8 % a cen chemických látek a výrobků (0,3 p. b. a 9,0 %). Pokles úhrnné cenové hladiny brzdil růst cen elektřiny, plynu a páry s pozitivním vlivem 1,5 p. b.
- **Vysoký deflátor HPH stavebnictví** Ceny stavebních prací se meziročně zvýšily v 1. pololetí 2009 o 2,2 %, z toho méně ve 2. čtvrtletí (o 1,5 %), přičemž ceny materiálů a výrobků spotřebovaných ve stavebnictví poklesly o 2,7 %, resp. o 4,5 %, což se odrazilo ve vysokém implicitním deflátoru HPH stavebnictví (106,7 %). Relace mezi vývojem cen výstupu a vstupu dosáhly 1,050, resp. 1,063.
- **Výrazné zvýšení cen reklamních služeb** Ceny tržních služeb meziročně vzrostly o 1,9 %, z toho ve 2. čtvrtletí o 1,7 %. Značně přitom rostly ceny za reklamní služby a průzkum trhu (o 7,4 %, resp. o 8,8 %). Nižší byly ceny v nákladní dopravě (o 3,0 %, resp. o 4,2 %).
- **Zpomalování míry růstu inflace** Míra inflace¹ se po předchozím prudkém zvyšování (v roce 2008 dosáhla v červnu 5,4 % a v prosinci 6,3 %) v průběhu 1. pololetí 2009 výrazně snižovala; v červnu dosáhla 3,7 % a byla nižší než koncem minulého roku o 2,6 p. b. Ke zpomalování míry růstu inflace nejvíce přispěl vývoj regulovaných cen a odeznívání dopadu změn nepřímých daní. Míra inflace měřená tržními cenami v červnu 2009 dosáhla 1,5 %.
- **Růst cen zboží nepatrný a cen služeb značný** Spotřebitelské ceny se zvýšily meziročně v 1. pololetí 2009 o 1,8 %, z toho ve 2. čtvrtletí o 1,4 %, což znamenalo značně pomalejší růst než před rokem. Zatímco ceny spotřebního zboží v 1. pololetí jen nepatrně vzrostly (o 0,2 %, z toho ve 2. čtvrtletí se dokonce snížily o 0,3 %), ceny služeb se značně zvýšily (o 4,0 %, resp. o 3,7 %). Ceny zboží a služeb, jež jsou administrativně ovlivňované, vzrostly výrazně (o 10,1 %), takže bez jejich vlivu se cenová hladina mírně snížila (o 0,2 %). Při úhrnném růstu spotřebitelských cen bez hypotetického nájemného za 1. pololetí o 1,6 % se z hlediska sociálních skupin nejvíce zvýšily ceny domácností důchodců (o 2,5 %).
- **Výrazný vliv růstu cen bydlení na úhrnnou cenovou hladinu** Na úhrnný růst hladiny spotřebitelských cen v 1. pololetí 2009 nejvíce působily ceny bydlení, vody, energií a paliv, které se zvýšily o 9,2 % a jejich vliv (2,4 p. b.) o třetinu „převýšil“ celkový růst. Výrazně přitom rostly ceny zemního plynu (o 20,7 %) a čistého nájemného placeného nájemníky v nájemních bytech (o 19,2 %). Růst úhrnné cenové hladiny brzdilo snížení cen potravin o 2,4 % s vlivem -0,4 p. b. a především cen v oddíle doprava o 8,7 % s vlivem -0,9 p. b., když nejvíce klesly ceny pohonných hmot (o 18,1 %).

¹ Podíl průměru indexů spotřebitelských cen za uplynulých 12 měsíců proti předchozím 12 měsícům.

- **Značný obchodní zisk z příznivých směnných relací**

Ceny zbožových operací zahraničního obchodu se v dosavadním průběhu roku 2009 vyvíjely protichůdně. V korunovém vyjádření ceny vyváženého zboží se meziročně v 1. pololetí zvýšily o 3,3 %, z toho podstatně méně ve 2. čtvrtletí (1,3 %) a ceny dováženého zboží se snížily o 0,6 %, z toho výrazně více ve 2. čtvrtletí (2,9 %), zejména vlivem meziročního poklesu cen ropy. Příznivé směnné relace (103,9 %, resp. 104,3 %) se odrazily ve značném zisku ze zahraničně obchodních transakcí. Ekonomické subjekty v ČR měly v 1. pololetí 2009 větší obchodní zisk z růstu vývozních cen (33,2 mld. Kč) než z poklesu dovozních cen (5,4 mld. Kč). Celkový zisk z realizace zahraničního obchodu (38,6 mld. Kč), představující zvýšené zhodnocení české národní práce na zahraničních trzích, se posléze projevil v nižším meziročním poklesu hrubého domácího důchodu než HDP.

- **Značný vliv oslabení koruny na indexy cen zahraničního obchodu**

Korunové ceny vyváženého i dováženého zboží byly v 1. pololetí 2009 silně ovlivňovány změnami devizových kurzů CZK vůči měnám, v nichž se uskutečnil zahraniční obchod ČR. V 1. pololetí 2009 CZK meziročně oslabila při vývozních operacích o 5,2 % a při dovozních operacích o 6,5 %, v důsledku čehož indexy cen „očišťené“ o kurzové vlivy ukazují, že se snížily ceny vývozu o 2,2 % a ceny dovozu o 7,1 %. Směnné relace z „očišťených“ cenových indexů (105,3 %) byly příznivější než z cenových poměrů v korunovém vyjádření.